

PROGRAM

- Niels W. Gade (1817-1890)** Strygeoktet i F-dur opus 17 (1848)
- Allegro molto con fuoco
Andantino quasi allegretto
Scherzo: Allegro moderato e tranquillo
Finale: Allegro vivace
- Strygekvartet nr. 2 i e-mol (1877/1889)
- Allegro
Allegretto
Scherzo
Finale: Allegro
Den originale 1. sats Allegro non troppo
Andantino con moto
- PAUSE
- Felix Mendelsohn (1809-1847)** Oktet i Es-dur opus 20 (1825)
- Allegro moderato ma con fuoco
Scherzo: Allegro leggiero
Presto

Den Danske Strygekvartet

Rune Tonsgaard Sørensen, violin, **Frederik Øland**, violin, **Asbjørn Nørgaard**, bratsch, **Fredrik Sjölin**, cello

Ensemble MidtVest

Karolina Weltrowska, violin, **Matthew Jones**, violin, **Sanna Ripatti**, bratsch, **Jonathan Slaatto**, cello

Den Danske Strygekvartet har stor national og international succes. Den har bl.a. vundet 1. pris i DR's P2 pris i 2004 samt 1. priser i Holland, England, Tyskland og Norge. Desuden har de indspillet Carl Nielsens samlede strygekvartetter.

Ensemble MidtVest blev etableret i 2002 og spiller ca. 80 koncerter om året i ind- og udland. I 2011 var ensemblet prismodtager i DR's kammermusikkonkurrence. I 2006 vandt Ensemble MidtVest DR's P2 pris for årets bedste danske CD-udgivelse i kategorien kammermusik. I 2015 og 2016 udkom de første CD'er i et projekt, hvor ensemblet vil udgive hele Niels W. Gades kammermusikproduktion.

Aftenens koncert byder på to hovedværker i oktetlitteraturen, nemlig først Gades fra 1848 og efter pausen Felix Mendelssohns oktet fra 1825. Gade havde som bekendt sit internationale gennembrud i Leipzig, hvor hans 1. symfoni blev opført med Mendelssohn som dirigent i 1843. Han blev gode venner med kollegaen Mendelssohn, og blev ligesom han også dirigent for koncerterne i Gewandhaus. Men p.g.a. krigsudbruddet mellem Prøjsen og Danmark forlod Gade Tyskland i april 1848. Han vedblev dog at være internationalt anerkendt, og hans værker fik utallige opførelser i udlandet, hvor han endvidere ofte blev brugt som gæstedirigent. Herhjemme blev han en førerskikkelse i musiklivet: Formand og dirigent for "Musikforeningen", medstifter af og lærer ved musikkonservatoriet og organist i Garnisons Kirke.

Efter hjemkomsten i 1848 komponerede han henover sommeren sin oktet, som opførtes året efter i Leipzig. Besætningen er den samme som i Mendelssohns oktet 23 år tidligere: Fire violiner, to bratscher og to celloer. Også stil og form har mange træk tilfælles med komponistkollegaen.

Professor Finn Egeland Hansen skriver i forbindelse med Ensemble MidtVests CD-udgivelse: "I oktetten har Gade ganske frigjort sig fra de nationalromantiske ideer, som præger hans tidligere værker. Oktetten er et fuldblods klassisk-

romantisk værk og måske har Mendelsohn ved sin død givet Gade et ekstra skub i retning af den internationalt orienterede musikalske stil”.

Gade komponerede i alt 5 strygekvartetter. Strygekvartetten nr. 2 i e-mol, som står på programmet i dag, har en lang tilblivelseshistorie. Den er komponeret i sin første version allerede i 1877, og man ved ikke om den i den form nogensinde blev opført. Tolv år senere tog Gade kvartetten frem igen. Han sletter helt den oprindelige 2. sats Andantino con moto, men vi hører den alligevel i aften som en ekstra ”6. sats”. En 1. sats fra en ny strygekvartet (D-dur, opus 63) fjernes fra denne, transponeres til e-mol og sættes ind som 1. sats i e-molkvartetten fra 1877. Den tiloversblevne 1. sats hører vi også i aften som en ekstra ”5. sats”.

Felix Mendelssohn fik tidligt musikundervisning og allerede som barn komponerede han. Han voksede op i et rigt og kulturpræget Berlinerhjem, hvor den intime musikdyrkelse spillede en fremtrædende rolle. I hjemmet optrådte han ved huskoncerter eller han lyttede til tidens komponister, der besøgte hjemmet. Han skrev i 1825 i en alder af 16 år mesterværket Oktet i Es-Dur opus 20, som er på aftenens program. C.F. Zelter, hans lærer, skrev stolt til Goethe: ”Mein Felix fährt fort und ist fleissig. Er hat soeben wieder ein Oktet für acht obligate Instrumente vollendet, das Hand und Fuss hat“.

Oktetformen var på Mendelsohns tid kendt fra især Ludwig Spohrs oktetter. Mendelssohns oktet er et komplet 8-stemmigt værk. Mendelssohn skriver i partituret: ”Denne oktet skal i alle instrumenter i stil spilles som et symfonisk orkesterværk”. Som et kuriosum i forbindelse med aftenens fødselsdagsfejring: I 1843 opførtes Mendelssohns oktet ved en berømt koncert i Gewandhaus i Leipzig med Niels W. Gade som bratschist!

Mendelssohns oktet i Es-dur opus 20 1. sats er fyrrig og flot med et assertivt hovedtema, der som en raket fyres af over et dramatisk akkompagnement. Temaet bearbejdes righoldigt indtil det afløses af det lyse og milde sidetema, der i lange perioder lægger en beroligende dæmper på dramatikken.

2. sats er en melodisk yndefuld andante i c-mol med en let fjedrende 6/8 barcarolerytme.

3. sats er en scherzo, som her er poetisk, let og hurtig.

I 4. sats tilsvarende i 1. sats udvikler en mængde temaer og et enkelt fugatoafsnit sig mere og mere som et perpetuum mobile. En ren tour de force. Interessant er genkomsten af scherzotemaet fra 3. sats.

Eva Kullberg

MUSIKHUSET AARHUS

LILLE SAL • Søndag den 5. marts 2017

Den Danske Strygekvartet Ensemble MidtVest

Fejring af Niels W. Gade

aarhus
musikforening